Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kahdeksas jaosto)

13 päivänä heinäkuuta 2023*

Ennakkoratkaisupyyntö – Rakennerahastot – Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR) – Yhteisrahoitus – Asetus (EY) N:o 1260/1999 – 30 artiklan 4 kohta ja 39 artiklan 1 kohta – Investointitoimien pysyvyys – Yhteisrahoitetun investointitoimen ”huomattava muutos” – Tuen takaisinperintä siinä tapauksessa, että kyseisen toimen kohteena oleva liike luovutetaan – Tähän luovutukseen liittyvien erityisolosuhteiden vaikutus

Asiassa C-313/22,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Elegktiko Synedrio (tilintarkastustuomioistuin, Kreikka) on esittänyt 28.1.2022 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 11.5.2022, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Achilleion Anomymi Xenodocheiaki Etaireia

vastaan

Kreikan valtio,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kahdeksas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. Safjan sekä tuomarit N. Piçarra ja M. Gavalec (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: N. Emiliou,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Kreikan hallitus, asiamiehinään K. Boskovits, E. Panopoulou, G. Papadaki ja E. Tsaousi,

– Tšekin hallitus, asiamiehinään J. Očková, M. Smolek ja J. Vláčil,

– Viron hallitus, asiamiehenään M. Kriisa,

– Euroopan komissio, asiamiehinään M. Farley, I. Georgiopoulos ja P. Rossi,

* Oikeudenkäyntikieli: kreikka.

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee unionin oikeuden eri säännösten ja erityisesti rakennerahastoja koskevista yleisistä säännöksistä 21.6.1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1260/1999 (EYVL 1999, L 161, s. 1) 30 artiklan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Achilleion Anomymi Xenodocheiaki Etaireia ja Kreikan valtio ja jossa on kyse hotellin nykyaikaistamiseen ja kolmen uuden työpaikan luomiseen myönnetyn taloudellisen tuen osittaisesta takaisinperimisestä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Asetus N:o 1260/1999

3 Asetuksen N:o 1260/1999 johdanto-osan 4, 6, 7 ja 41 perustelukappaleessa todettiin seuraavaa:

”(4) ensisijaisten tavoitteiden määrää olisi vähennettävä verrattuna [rakennerahastojen päämääristä ja tehokkuudesta ja niiden toiminnan yhteensovittamisesta keskenään sekä Euroopan investointipankin toiminnan ja muiden rahoitusvälineiden kanssa 24.6.1988 annetun neuvoston] asetuksen (ETY) N:o 2052/88 [(EYVL 1988, L 185, s. 9)] keskittämisen lisäämiseksi ja rakennerahastojen toimien yksinkertaistamiseksi; ensisijaisiksi tavoitteiksi olisi määriteltävä kehityksessä jälkeen jääneiden alueiden kehittäminen ja rakenteellinen mukauttaminen, rakenneongelmaisten alueiden taloudellinen ja sosiaalinen uudelleenjärjestely sekä koulutukseen, ammatilliseen koulutukseen ja työllisyyteen liittyvien politiikkojen ja järjestelmien mukauttaminen ja nykyaikaistaminen,

– –

(6) kulttuurin kehitys, sekä luonnonvaraisen että ihmisen muokkaaman ympäristön laatu, elämän laadullinen ja kulttuurinen ulottuvuus sekä matkailun kehittyminen vaikuttavat osaltaan alueiden kehittymiseen taloudellisesti ja sosiaalisesti vetovoimaisemmiksi sikäli kuin ne edistävät kestävän työllisyyden luomista,

(7) Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR) osallistuu pääasiassa kehityksessä jälkeen jääneiden alueiden kehittämistä ja rakenteellista mukauttamista koskevan tavoitteen toteuttamiseen sekä rakenneongelmaisten alueiden taloudelliseen ja sosiaaliseen uudelleenjärjestelyyn,

– –

(41) toissijaisuusperiaatteen mukaan tukikelpoisiin menoihin olisi silloin[,] kun yhteisön sääntöjä ei ole, sovellettava asiaa koskevia kansallisia sääntöjä, ja [Euroopan] komissio voi laatia yhteisön säännöt silloin[,] kun se vaikuttaa tarpeelliselta rakennerahastojen yhtenäisen ja oikeudenmukaisen soveltamisen takaamiseksi yhteisössä; on kuitenkin tarpeen määritellä menojen hyväksyttävyys tukikelpoisuuden alku- ja päättymispäivän sekä investointien pysyvyyden osalta; rahastojen tukitoimen tehokkuuden ja kestävän vaikutuksen varmistamiseksi rahastojen tukitoimen osaa tai tukea kokonaisuudessaan pitäisi tästä syystä maksaa tietyn toimen osalta ainoastaan sillä edellytyksellä, että siihen ei ole tehty toimen luonnetta tai täytäntöönpanoedellytyksiä koskevia merkittäviä muutoksia, jotka muuttaisivat tuetun toimen alkuperäisiä tavoitteita”.

4 Asetuksen N:o 1260/1999 12 artiklassa, jonka otsikko oli ”Yhteensopivuus”, säädettiin seuraavaa:

”Rahastoista rahoitettavien tai Euroopan investointipankista [(EIP)] tai muusta rahoitusvälineestä tukea saavien toimien on oltava perustamissopimuksen määräysten ja sen nojalla annettujen säädösten sekä yhteisön politiikkojen, mukaan lukien kilpailusäännöt sekä julkisia hankintoja, ympäristön suojelua ja parantamista, miesten ja naisten välisen eriarvoisuuden poistamista ja näiden välisen tasa-arvon lisäämistä koskevat säännöt.”

5 Kyseisen asetuksen 30 artiklassa, jonka otsikko oli ”Tukikelpoisuus”, säädettiin seuraavaa:

”1. Toimiin liittyvät menot oikeuttavat rahastojen tukeen vain, jos kyseiset toimet sisältyvät asianomaiseen tukitoimeen.

– –

3. Tukikelpoisiin menoihin sovelletaan asiaan liittyviä kansallisia sääntöjä, paitsi jos on tarpeen, että komissio vahvistaa menojen tukikelpoisuutta koskevat yhteiset säännöt 53 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja menettelyjä noudattaen.

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimi ei enää saa rahaston tukea, jos kyseiseen toimeen kohdistuu viiden vuoden kuluessa siitä, kun toimivaltainen kansallinen viranomainen tai hallintoviranomainen teki päätöksen myöntää rahastoista tukea[,] sellaisia huomattavia muutoksia:

a) jotka vaikuttavat sen luonteeseen tai täytäntöönpanoedellytyksiin tai hyödyttävät aiheettomasti jotakin yritystä tai julkista yhteisöä,

   ja

b) jotka johtuvat perusrakenteen omistussuhteissa tapahtuvista muutoksista tai tuotantotoimen lakkauttamisesta tai sijainnin muuttumisesta.

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle kaikista tällaisista muutoksista. Mahdolliseen muutokseen sovelletaan 39 artiklan säännöksiä.”

6 Mainitun asetuksen IV osastoon, jonka otsikko oli ”Rahastojen tukitoimien tehokkuus”, sisältyi II luku, jonka otsikko oli ”Varainhoidon valvonta” ja johon kuuluu saman asetuksen 38 artikla, jonka otsikko oli ”Yleiset säännökset”. Kyseisen artiklan 1 kohdan sanamuoto oli seuraava:

”Tukitoimien varainhoidon valvonnasta vastaavat ensisijaisesti jäsenvaltiot, sanotun kuitenkaan rajoittamatta komission vastuuta Euroopan [unionin] yleisen talousarvion toteuttamisesta. Tätä varten jäsenvaltioiden on toteutettava muun muassa seuraavat toimenpiteet:

– –

e) on ehkäistävä, tutkittava ja oikaistava väärinkäytökset – –

– –

h) on perittävä takaisin varat, jotka on menetetty todetun väärinkäytöksen vuoksi, ja perittävä tarvittaessa viivästyskorkoa.”

7 Kyseiseen II lukuun sisältyi myös asetuksen N:o 1260/1999 39 artikla, jonka otsikko oli ”Varainhoitoa koskevat oikaisut” ja jonka 1 kohdassa säädettiin seuraavaa:

”Jäsenvaltioilla on ensisijainen vastuu väärinkäytösten tutkimisesta ja toimista silloin[,] kun havaitaan tukitoimen luonteeseen tai täytäntöönpanon tai valvonnan edellytyksiin vaikuttavia merkittäviä muutoksia, sekä tarpeellisten varainhoitoa koskevien oikaisujen tekemisestä.

Jäsenvaltion on tehtävä varainhoitoa koskevat oikaisut, jotka liittyvät yksittäiseen tai järjestelmälliseen väärinkäytökseen. Jäsenvaltion tekemiin oikaisuihin sisältyy yhteisön tuen peruuttaminen kokonaan tai osittain. Jäsenvaltio voi käyttää näin vapautuneet yhteisön varat uudelleen kyseiseen tukitoimeen 53 artiklan 2 kohdan nojalla määriteltäviä yksityiskohtaisia sääntöjä noudattaen.”

8 Kyseinen asetus kumottiin 1.1.2007 alkavin vaikutuksin Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa ja koheesiorahastoa koskevista yleisistä säännöksistä sekä asetuksen N:o 1260/1999 kumoamisesta 11.7.2006 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 1083/2006 (EUVL 2006, L 210, s. 25). Asetuksen N:o 1083/2006 105 artiklan 1 kohdasta ilmenee kuitenkin, ettei kyseinen asetus estä jatkamasta tai muuttamasta, kokonaan tai osittain peruuttaminen mukaan luettuna, rakennerahastojen osarahoittamaa tukitointa tai koheesiorahaston osarahoittamaa hanketta, jonka komissio on hyväksynyt asetuksen N:o 1260/1999 perusteella tai muun kyseiseen tukitoimeen 31.12.2006 sovellettavan lainsäädännön perusteella, jota sen jälkeen sovelletaan kyseiseen tukitoimeen tai hankkeeseen sen sulkemiseen asti.

Asetus (EY) N:o 1685/2000

9 Neuvoston asetuksen (EY) N:o 1260/1999 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä rakennerahastoista yhteisrahoitettujen toimien tukikelpoisuuden osalta 28.7.2000 annettuun komission asetukseen (EY) N:o 1685/2000 (EYVL 2000, L 193, s. 39) sisältyi liite, jonka otsikko on ”Tukikelpoisuussäännöt”. Kyseisen liitteen säännössä 1 olevan 1.10 kohdan, sellaisena kuin kyseinen liite oli muutettuna 10.3.2004 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 448/2004 (EUVL 2004, L 72, s. 66) (jäljempänä asetuksen N:o 1685/2000 liite), mukaan ”jäsenvaltiot voivat soveltaa tiukempia kansallisia sääntöjä 1.6, 1.7 ja 1.8 kohdassa tarkoitettujen tukikelpoisten menojen määrittämiseksi”; nämä kohdat koskivat kiinteistön tai käyttöomaisuuden poistoja, luontoissuorituksia ja yleiskustannuksia.

Asetus (EY) N:o 448/2001

10 Neuvoston asetuksen (EY) N:o 1260/1999 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä rakennerahastoista myönnettävään tukeen liittyvän varainhoitoa koskevan oikaisumenettelyn osalta 2.3.2001 annetun komission asetuksen (EY) N:o 448/2001 (EYVL 2001, L 64, s. 13) II lukuun, jonka otsikko oli ”Jäsenvaltioiden varainhoitoa koskevat oikaisut”, sisältyi tämän asetuksen 2 artikla, jonka 1 ja 2 kohdassa säädettiin seuraavaa:

”1. Jos kyseessä on järjestelmällinen väärinkäytös, asetuksen [N:o 1260/1999] 39 artiklan 1 kohdan mukaisesti tehtävien tutkimusten on katettava kaikki toimet, joihin väärinkäytöksillä on voinut olla vaikutusta.

2. Yhteisön tukiosuutta kokonaan tai osittain peruuttaessaan jäsenvaltioiden on otettava huomioon väärinkäytösten luonne ja vakavuus sekä rahastoille aiheutunut taloudellinen vahinko.”

Alueellisia valtiontukia koskevat suuntaviivat

11 Alueellisia valtiontukia koskevien suuntaviivojen (EYVL 1998, C 74, s. 9) 4.12 ja 4.14 kohdan sanamuoto on seuraava:

”4.12. Työpaikkojen luomisella tarkoitetaan tietyn yrityksen työpaikkojen määrän nettolisäystä – – suhteessa viiteaikavälin keskiarvoon. Kyseisenä aikana luotujen työpaikkojen lukumäärästä on siten vähennettävä samana ajanjaksona mahdollisesti vähentyneet työpaikat – –

– –

4.14. Työpaikkojen luomiseen myönnettävän tuen ehtona on oltava maksutapaa tai tuensaantia koskevien edellytysten osalta luotujen työpaikkojen säilyminen vähintään viiden vuoden ajan.”

Asetus (EY) N:o 659/1999

12 [SEUT 108] artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöksistä 22.3.1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 (EYVL 1999, L 83, s. 1) 14 artiklan, jonka otsikko oli ”Tuen takaisinperiminen”, 1 kohdassa säädettiin seuraavaa:

”Sääntöjenvastaista tukea koskevissa kielteisissä päätöksissä komissio päättää, että asianomaisen jäsenvaltion on toteutettava kaikki tarpeelliset toimenpiteet tuen perimiseksi takaisin tuensaajalta – –. Komissio ei saa vaatia tuen takaisinperimistä, jos tämä olisi yhteisön lainsäädännön jonkin yleisen periaatteen vastaista.”

Asetus (EY, Euratom) N:o 2988/95

13 Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta 18.12.1995 annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 2988/95 (EYVL 1995, L 312, s. 1) 1 artiklan 2 kohdan sanamuoto on seuraava:

”Väärinkäytösten tunnusmerkit toteuttaa jokainen yhteisön oikeuden säännöksen tai määräyksen rikkominen, joka johtuu taloudellisen toimijan teosta tai laiminlyönnistä ja jonka tuloksena on tai

voisi olla vahinko yhteisöjen yleiselle talousarviolle tai yhteisöjen hoidossa oleville talousarvioille, joko suoraan yhteisöjen puolesta kannettujen omien varojen vähenemisen tai lakkaamisen taikka perusteettoman menon takia.”

14 Kyseisen asetuksen 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Hallinnolliset tarkastukset, toimenpiteet ja seuraamukset otetaan käyttöön siinä määrin, kuin ne ovat tarpeellisia yhteisön oikeuden moitteettoman soveltamisen varmistamiseksi. Niiden on oltava tehokkaita, suhteellisia ja vakuuttavia, jotta varmistettaisiin yhteisöjen taloudellisten etujen asianmukainen suojaaminen.

– –

3. Yhteisön oikeudessa säädetään niiden hallinnollisten toimenpiteiden ja seuraamusten luonteesta ja soveltamisalasta, jotka ovat tarpeen kyseisen säännöstön moitteettomaksi soveltamiseksi väärinkäytöksen luonteen ja vakavuuden, myönnetyn edun tai saadun hyödyn ja vastuun asteen mukaan.

4. Jollei sovellettavasta yhteisön oikeudesta muuta johdu, sovelletaan tarkastusten toteuttamiseen ja yhteisön toimenpiteisiin ja seuraamuksiin liittyviin menettelytapoihin jäsenvaltioiden lainsäädäntöä.”

15 Mainitun asetuksen 4 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Kaikista väärinkäytöksistä seuraa yleensä perusteettomasti saadun etuuden periminen takaisin siten, että

– velvoitetaan maksamaan velkana olevat tai perusteettomasti saadut summat,

– –”

Asetus (EY) N:o 70/2001

16 [SEUT 107] ja [SEUT 108] artiklan soveltamisesta pienille ja keskisuurille yrityksille myönnettyyn valtiontukeen 12.1.2001 annetun komission asetuksen (EY) N:o 70/2001 (EYVL 2001, L 10, s. 33), sellaisena kuin se on muutettuna 25.2.2004 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 364/2004 (EUVL 2004, L 63, s. 22) (jäljempänä asetus N:o 70/2001), 4 artiklassa, jonka otsikko oli ”Investointi”, säädettiin seuraavaa:

”1. Investointi aineelliseen tai aineettomaan omaisuuteen yhteisössä tai sen ulkopuolella on yhteismarkkinoille soveltuva [SEUT 107] artiklan 3 kohdan mukaisesti ja vapautettu [SEUT 108] artiklan 3 kohdan mukaisesti ilmoitusvelvollisuudesta, jos se täyttää 2–6 kohdassa vahvistetut edellytykset.

– –

3. Jos investointi toteutetaan tuen myöntämisajankohtana aluetukeen oikeutetuilla alueilla ja aloilla, tuen intensiteetti ei saa ylittää komission kullekin jäsenvaltiolle hyväksymässä kartassa määritettyä alueellisen investointituen enimmäismäärää enempää kuin:

a) 10 prosenttiyksikköä brutto [SEUT 107] artiklan 3 kohdan c alakohdan soveltamisalaan kuuluvilla alueilla, jos tuen nettointensiteetti on kokonaisuudessaan enintään 30 prosenttia; tai

b) 15 prosenttiyksikköä brutto [SEUT 107] artiklan 3 kohdan a alakohdan soveltamisalaan kuuluvilla alueilla, jos tuen nettointensiteetti on kokonaisuudessaan enintään 75 prosenttia.

Korkeampia aluetuen enimmäismääriä sovelletaan ainoastaan, jos tuen myöntämisen edellytyksenä on, että investointi säilytetään tukea saavalla alueella vähintään viiden vuoden ajan ja että tuensaaja osallistuu sen rahoitukseen vähintään 25 prosentilla.

4. Edellä 2 ja 3 kohdassa vahvistettuja enimmäismääriä sovelletaan tuen intensiteettiin, joka lasketaan joko prosentteina investoinnin tukikelpoisista kustannuksista tai prosentteina investoinnin toteuttamisella luotujen työpaikkojen palkkakustannuksista (tuki työpaikkojen luomiseen) tai näiden yhdistelmänä, jos tuki ei ylitä vain toista näistä laskutavoista soveltamalla saatua suurinta mahdollista tuen määrää.

– –

6. Jos tuki lasketaan luotujen työpaikkojen perusteella, tuen määrä ilmaistaan prosentteina luotujen työpaikkojen kahden vuoden palkkakustannuksista seuraavin edellytyksin:

– –

c) luodut työpaikat on säilytettävä vähintään viiden vuoden ajan.”

Asetus (EY) N:o 438/2001

17 Neuvoston asetuksen (EY) N:o 1260/1999 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä rakennerahastoista myönnettävän tuen hallinto- ja valvontajärjestelmien osalta 2.3.2001 annetun komission asetuksen (EY) N:o 438/2001 (EYVL 2001, L 63, s. 21) 4 artiklassa säädettiin seuraavaa:

”Hallinto- ja valvontajärjestelmissä on oltava menettelyt, joilla todennetaan yhteisrahoitettujen tuotteiden ja palveluiden toimittaminen ja aiheutuneiden menojen tosiasiallisuus sekä varmistetaan yhdenmukaisuus asetuksen [N:o 1260/1999] 28 artiklan mukaisessa asiaa koskevassa komission päätöksessä olevien edellytyksien ja sovellettavien kansallisien ja yhteisön sääntöjen kanssa, erityisesti menojen tukikelpoisuudesta rakennerahastoista kyseisen tukitoimen osalta, julkisista hankinnoista, valtiontuesta (mukaan lukien säännöt tuen kasaantumisesta), ympäristönsuojelusta ja yhtäläisistä mahdollisuuksista.

– –”

Kreikan oikeus

18 Siviilikoodeksin (Astikos Kodikas; FEK A’ 164/24.10.1984) 477 §:n sanamuodon mukaan on niin, että ”mikäli velkojan kanssa tehdyllä sopimuksella luvataan maksaa toisen velka, velallinen ei vapaudu velasta ja lupauksen antajalle syntyy lisävelvoite, ellei toisin selvästi osoiteta”.

19 Tämän koodeksin 479 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Jos omaisuus tai yritys on luovutettu sopimuksella, ostaja vastaa velkojaan nähden omaisuuteen tai yritykseen liittyvistä veloista luovutettujen omaisuuserien arvoon asti. Luovuttajalla säilyy vastuu. Sopimuspuolten välinen päinvastainen sopimus, joka on tehty velkojien vahingoksi, on pätemätön suhteessa velkojiin.”

20 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että kyseisessä 479 §:ssä tarkoitetulla ”yrityksellä” tarkoitetaan oikeusobjektia, joka koostuu joukosta erilaisia osatekijöitä, joita ovat esineet (huonekalut ja kiinteistöt), oikeudet, aineettomat hyödykkeet (toiminimi, tavaramerkki, erottamiskykyiset merkit) sekä tosiasialliset markkinatilanteet ja -suhteet (asiakaskunta, maine, toimitilojen sijainti, tulevaisuudennäkymät ja kehitysodotukset), ja tämä joukko muodostaa tietylle yksikölle kuuluvan organisaation ja taloudellisen kokonaisuuden.

21 Kyseisen tuomioistuimen mukaan työntekijöiden oikeuksien suojelusta yrityksen tai liikkeen taikka liiketoiminnan osan luovutuksen yhteydessä neuvoston direktiivin 98/50/EY noudattamiseksi annetun presidentin asetuksen 178/2002 (Proedrikó Diátagma 178/2002: Métra schetiká me tin prostasía ton dikaiomáton ton ergazoménon se periptosi metavívasis epicheiríseon, egkatastáseon í tmimáton egkatastáseon í epicheiríseon, se symmórfosi pros tin Odigía 98/50/EK tou Symvoulíou; FEK A’ 162/12.7.2002) 1–4 §:stä ilmenee, että yrityksen luovutuksena pidetään sitä, että kolmas osapuoli aloittaa uudelleen taloudellisen toiminnan tai jatkaa sitä, kun kyseisen yrityksen tai liiketoiminnan identiteetti säilyy. Tällaisessa tapauksessa työnantajan henkilön vaihtuminen johtaa – riippumatta kyseessä olevan luovutuksen oikeudellisesta syystä ja muodosta – uuden työnantajan suoraan sijaantuloon olemassa oleviin työsuhteisiin ja entisen työnantajan vapautumiseen tämän muutoksen jälkeiseltä ajalta. Tällaisen luovutuksen jälkeenkin entinen työnantaja on kuitenkin edelleen yhteisvastuullisesti uuden työnantajan kanssa vastuussa työsopimuksesta tai työsuhteesta johtuvista velvoitteista siihen saakka, kunnes työsopimukset tai työsuhteet siirtyvät seuraajan vastattaviksi. Tämä vaikutus ei riipu työntekijöiden antamasta suostumuksesta.

22 Talous- ja finanssiministerin sekä kehitysministerin antaman, jalostus- ja matkailualan valtiontukitoimien täytäntöönpanokysymysten sääntelystä vuosien 2000–2006 yhteisön tukikehyksen kolmentoista (13) alueellisen toimintaohjelman yhteydessä lain 3016/2002 35 §:n mukaisesti tehdyn ministeriöiden yhteisen päätöksen 192249/EYS 4057 (Koini Ypourgiki Apofasi 192249/EYS 4057 Rýthmisi themáton pou aforoún tin efarmogí dráseon ton kratikón enischýseon stous tomeís tis metapoíisis kai tou tourismoú sto plaísio ton dekatrión (13) Perifereiakón Epicheirisiakón Programmáton tou K.P.S 2000-2006 sýmfona me to árthro 35 tou n. 3016/2002; FEK B’ 1079/19.08.2002; jäljempänä ministeriöiden yhteinen päätös) 18 §:n 5 momentissa säädetään, että jos investointiin myönnetään taloudellista tukea, tuensaajan on pidättäydyttävä luovuttamasta tuetun yrityksen kiinteää omaisuutta viiden vuoden ajan siitä, kun päätös kyseisen investoinnin loppuun saattamisesta tehtiin.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

23 Gousios V. – Ntagkoumas G. AXE -yhtiö, josta on tullut Achilleion, jätti 10.5.2004 Länsi-Makedonian (Kreikka) alueelle hakemuksen, jolla se haki kyseisen alueen eräässä kunnassa sijaitsevan hotellin nykyaikaistamiseen liittyvän investointinsa kirjaamista tukiohjelmaan, joka koskee taloudellista tukea mainitun alueen pienille ja keskisuurille yrityksille matkailualalla. Länsi-Makedonian alueen pääsihteeri päätti 27.1.2005 sisällyttää tämän investoinnin kyseiseen tukiohjelmaan.

24 Mainitun investoinnin tarkoituksena oli olemassa olevan hotellin rakennusten rakentaminen, nykyaikaistaminen ja kunnostaminen sekä hotellikaluston ja energiansäästöjärjestelmän toimittaminen. Hankkeen toteuttamisen jälkeen oli tarkoitus luoda kolme työpaikkaa.

25 Kyseessä olevan investoinnin kokonaismäärä oli 201 900 euroa ja tuen kokonaismäärä 90 000 euroa. Tähän hankkeeseen liittyvien menojen tukikelpoisuuden alkamispäiväksi oli vahvistettu 10.5.2004, kun taas hankkeen valmistumiselle asetettu määräaika oli 18 kuukautta siitä päivästä lukien, jona kyseinen investointi sisällytettiin asianomaiseen tukiohjelmaan.

26 Investoinnin loppuun saattamisesta 8.6.2006 tehdyssä päätöksessä todettiin, että kyseinen investointi oli saatettu päätökseen tukikelpoisuuskauden aikana ja kolme uutta työpaikkaa oli luotu.

27 Vuonna 2009 suoritetun tarkastuksen jälkeen todettiin, että asianomainen hotelli oli luovutettu 9.11.2006 Gousios Vaios – Monoprosopi EPE:lle joten ministeriöiden yhteisen päätöksen 18 §:n 5 momentissa säädettyä velvollisuutta pidättäytyä luovuttamasta tuetun yrityksen kiinteää omaisuutta viiden vuoden ajan siitä, kun päätös investoinnin loppuun saattamisesta tehtiin, mikä käsiteltävässä asiassa tarkoitti 8.6.2011 saakka, ei ollut noudatettu.

28 Talous-, kilpailukyky- ja meriasioista vastaava valtiosihteeri teki täten vuonna 2010 päätöksen, jolla se määräsi pääasian valittajalle 82 500 euron suuruisen varainhoitoa koskevan oikaisun, josta 75 prosenttia koski EAKR:ltä saatuja varoja ja 25 prosenttia kansallisia varoja. Kyseisen päätöksen tarkoituksena oli periä tuki takaisin vähennettynä määrällä, joka vastasi sitä viiden kuukauden ajanjaksoa, jonka aikana pääasian valittaja oli harjoittanut toimintaa kyseisessä hotellissa edellisessä kohdassa tarkoitetun velvollisuuden mukaisesti.

29 Elegktiko Synedrio (tilintarkastustuomioistuin, Kreikka), joka käsitteli pääasian valittajan mainitusta päätöksestä nostaman kanteen ensimmäisenä oikeusasteena, hylkäsi kanteen jaoston kokoonpanossa antamallaan tuomiolla ja katsoi, että varainhoitoa koskeva oikaisu ja saman päätöksen kohteena olevan tuen takaisinperintä olivat lainmukaisia, koska pääasian valittaja ei ollut noudattanut tätä velvollisuutta ja koska se oli siten rikkonut asetuksen N:o 1260/1999 30 artiklan 4 kohtaa ja ministeriöiden yhteisen päätöksen 18 §:n 5 momenttia.

30 Pääasian valittaja teki tästä tuomiosta kassaatiovalituksen ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa eli Elegktiko Synedrioon, joka käsitteli asiaa tällä kertaa täysistuntokokoonpanossa.

31 Se väittää tässä valituksessa ensinnäkin, että mainitussa tuomiossa on tulkittu virheellisesti asetuksen N:o 1260/1999 30 artiklan 4 kohtaa siltä osin kuin siinä todettiin, että kyseessä olevan hotellin luovutus oli automaattinen peruste periä takaisin maksettu tuki ilman, että tutkittiin, oliko kyseessä oleva investointitoimi todella muuttunut huomattavasti sen täytäntöönpanoedellytysten osalta taikka aiheettoman hyödyn saamisen vuoksi.

32 Tämän jälkeen pääasian valittaja esittää yhtäältä, että kyseinen hotelli luovutettiin sen kahdesta osakkeenomistajasta toisen määräysvallassa olevalle yhtiölle ja että tämä luovutus oli tarpeen kyseisen hotellin taloudellisen elinkelpoisuuden varmistamiseksi. Toisaalta pääasian valittaja takaa siviilikoodeksin 479 §:n mukaisesti, jonka nojalla luovuttava yksikkö vastaa yrityksen luovutuksen yhteydessä edelleen kyseisen yrityksen veloista, että luovutuksensaajana oleva yhtiö täyttää pitkäaikaiset velvoitteet.

33 Pääasian valittaja vetoaa lopuksi ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa elinkeinovapautensa ja omaisuudensuojansa loukkaamiseen sillä perusteella, että tämän tuomion 28 kohdassa mainitulla päätöksellä määrättyä varainhoitoa koskevaa oikaisua ei olisi pitänyt määrätä, koska kaikki pitkäaikaiset velvoitteet oli täytetty ja myönnetyn tuen tavoite saavutettu.

34 Elegktiko Synedrio on tässä tilanteessa päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Muodostaako tuensaajayrityksen myyminen kiinteine omaisuuksineen yksiselitteisesti i) asetuksen 1260/1999 30 artiklan 1, 3 ja 4 kohdassa sekä asetuksen N:o 1685/2000 [liitteen] säännössä 1 [olevassa 1.10] kohdassa, ii) asetuksen N:o 70/2001 4 artiklan 3 kohdassa ja iii) asetuksen N:o 1260/1999 38 artiklassa ja 39 artiklan 1 kohdassa, asetuksen N:o 438/2001 4 artiklassa, asetuksen N:o 448/2001 2 artiklan 2 kohdassa, asetuksen N:o 2988/95 1 artiklan 2 kohdassa ja asetuksen N:o 659/1999 14 artiklassa tarkoitetun niin huomattavan muutoksen yhteisrahoitetun investointitoimen täytäntöönpanoedellytyksiin kyseisessä yrityksessä, että se sellaisenaan oikeuttaa antamaan [ministeriöiden yhteisen päätöksen] 18 §:n 5 momentin kaltaisen kansallisen säännöstön, jossa säädetään ehdottomasta pitkän aikavälin kiellosta luovuttaa tuensaajayrityksen kiinteää omaisuutta sillä uhalla, että tuen myöntämistä koskeva päätös peruutetaan kokonaan tai osittain ja että maksettu julkinen tuki on maksettava kokonaan tai osittain takaisin?

2) Onko i) asetuksen N:o 1260/1999 30 artiklan 4 kohdan, ii) asetuksen N:o 70/2001 4 artiklan 3 kohdan ja alueellisia valtiontukia koskevien suuntaviivojen, jotka liittyvät tuensaajana oleviin pieniin ja keskisuuriin yrityksiin sovellettavaan pysyvyysperiaatteeseen, 4.12 kohdan, iii) asetuksen N:o 1260/1999 38 ja 39 artiklan, asetuksen N:o 448/2001 2 artiklan 2 kohdan, asetuksen N:o 2988/95 1 artiklan 2 kohdan sekä 2 ja 4 artiklan ja asetuksen N:o 659/1999 14 artiklan säännöksiä tulkittava siten, että kiinteän omaisuuden ja itse tuensaajayrityksen myyminen ei aiheuta yhteisrahoitustoimen huomattavaa muutosta tai aiheetonta hyötyä jollekin osapuolelle eikä näin ollen ole sääntöjenvastaista eikä peruste periä tukea takaisin, jos se tapahtuu osakkaiden välisen sisäisen yhtiösopimuksen yhteydessä yrityksen elinkelpoisuuden varmistamiseksi edellyttäen, että investoinnin täytäntöönpanoedellytykset eivät muutu ja luovutus tapahtuu sellaisen oikeusjärjestelmän mukaisesti, jossa luovuttaja ja luovutuksensaaja vastaavat luovutushetkellä olemassa olevista veloista ja vastuista yhteisvastuullisesti?

3) Velvoittavatko Euroopan unionin perusoikeuskirjan [(jäljempänä perusoikeuskirja)] 17, 52 ja 53 artiklan määräykset ja oikeusvarmuuden periaate, kun niitä tulkitaan yhdessä [ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi Pariisissa 20.3.1952 allekirjoitetun yleissopimuksen ensimmäisen lisäpöytäkirjan (jäljempänä Euroopan ihmisoikeussopimuksen ensimmäinen lisäpöytäkirja)] 1 artiklan kanssa, että varainhoitoa koskevaa oikaisua ja tuen takaisinperintää koskevat toimenpiteet, joista säädetään asetuksen N:o 1260/1999 38 artiklan [1 kohdan] h alakohdassa ja 39 artiklan 1 kohdassa, asetuksen N:o 448/2001 2 artiklan 2 kohdassa, asetuksen N:o 2988/95 4 artiklassa ja asetuksen N:o 659/1999 14 artiklassa, ovat oikeudenmukaisessa tasapainossa tuensaajan 'omaisuuden' suojelua koskevan oikeuden kanssa, vaikka se johtaisi tuensaajan osittaiseen tai täydelliseen vapautukseen, jopa siinä tapauksessa, että todetaan, että tuetussa toimessa on tapahtunut huomattava muutos tai luovutuksesta on aiheutunut aiheetonta hyötyä?"

Ennakkoratkaisupyynnön tutkittavaksi ottaminen

35 Vaikka yksikään käsiteltävässä asiassa kirjallisia huomautuksia esittäneistä osapuolista ei ole riitauttanut ennakkoratkaisupyynnön tutkittavaksi ottamista, on muistutettava, että 19.12.2012 annettuun tuomioon Epitropos tou Elegktikou Synedriou (C-363/11, EU:C:2012:825) johtaneessa asiassa unionin tuomioistuin katsoi muun muassa, että menettelyn, johon Elegktiko Synedrion esittämä ennakkoratkaisupyyntö liittyi, tarkoituksena ei ollut ratkaisun antaminen tuomiovaltaa käyttäen vaan valtion menojen ennakkotarkastuksen tekeminen, minkä jälkeen se totesi, että Elegktiko Synedrio ei tällaisessa tilanteessa ollut SEUT 267 artiklassa tarkoitettu tuomioistuin ja että kyseinen ennakkoratkaisupyyntö oli näin ollen jätettävä tutkimatta.

36 Kuten nyt käsiteltävästä ennakkoratkaisupyynnöstä ja siinä mainituista Kreikan oikeuden säännöksistä sitä vastoin ilmenee, Elegktiko Synedrio käyttää ennakkoratkaisupyynnön esittämiseen johtaneessa asiayhteydessä tuomiovaltaa, ja se on näin ollen SEUT 267 artiklassa tarkoitettu tuomioistuin.

37 Niinpä ennakkoratkaisupyyntö voidaan ottaa tutkittavaksi.

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen ja toinen kysymys

38 Aluksi on todettava, että ensimmäisellä ja toisella kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee unionin tuomioistuimelta muun muassa asetuksen N:o 448/2001 2 artiklan 2 kohdan, asetuksen N:o 2988/95 1 artiklan 2 kohdan sekä 2 ja 4 artiklan, asetuksen N:o 659/1999 14 artiklan sekä alueellisia valtiontukia koskevien suuntaviivojen 4.12 kohdan tulkintaa, mutta se ei unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 94 artiklan c alakohdan vastaisesti esitä riittävän selvästi syitä, joiden vuoksi se on päätynyt esittämään kysymyksiä näiden säännösten tulkinnasta, eikä yhteyttä, jonka se toteaa olevan viimeksi mainittujen säännösten ja pääasian oikeudenkäynnissä sovellettavan kansallisen lainsäädännön välillä, joten mainittuja säännöksiä ei ole tarpeen tulkita.

39 Täten on katsottava, että näillä kysymyksillä kyseinen tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko asetuksen N:o 1260/1999 30 artiklan 4 kohtaa tulkittava siten, että yhtäältä unionin rakennerahastoista yhteisrahoitetun investointitoimen kohteena olevan liikkeen luovutus on

itsessään kyseisessä säännöksessä tarkoitettu ”huomattava muutos” ja että toisaalta kyseinen säännös on esteenä kansalliselle säännöstölle, jossa asetetaan tällaisen investointitoimen yhteydessä maksetun tuen saajalle velvollisuus olla luovuttamatta poikkeuksetta viiden vuoden ajan siitä, kun päätös kyseisen investoinnin loppuun saattamisesta tehtiin, tämän toimen kohteena olevaa liikettä sellaisen varainhoitoa koskevan oikaisun uhalla, johon liittyy tuen täysimääräinen tai osittainen takaisinperintä. Mainittu tuomioistuin haluaa myös tietää, voiko asetuksen N:o 1260/1999 38 artiklalla ja 39 artiklan 1 kohdalla, asetuksen N:o 1685/2000 liitteen säännössä 1 olevalla 1.10 kohdalla, asetuksen N:o 70/2001 4 artiklan 3 kohdalla ja asetuksen N:o 438/2001 4 artiklalla olla merkitystä näihin kysymyksiin annettavan vastauksen kannalta.

Asetuksen N:o 1260/1999 30 artiklan 4 kohdan sovellettavuus

40 Asetuksen N:o 1260/1999 30 artiklan 4 kohdassa säädetään niin sanotusta pysyvyysperiaatteesta, jonka mukaan toimen rakennerahastoista saama tuki tulee lopulliseksi vain, jos kyseiseen toimeen ei kohdistu ”huomattavia muutoksia” viiden vuoden kuluessa siitä, kun toimivaltainen kansallinen viranomainen tai hallintoviranomainen teki päätöksen myöntää mainituista rahastoista tukea.

41 Asianosaiset ovat ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa eri mieltä erityisesti siitä, onko EAKR:sta yhteisrahoitetun investointitoimen kohteena olevan liikkeen luovutus kyseisessä säännöksessä tarkoitettu ”huomattava muutos”.

42 Aluksi on muistutettava, että unionin tuomioistuimen tehtävänä ei ole käytännössä luonnehtia pääasiassa kyseessä olevaa muutosta, joka johtuu kyseisestä luovutuksesta. Tällainen arviointi kuuluu nimittäin yksin kansallisen tuomioistuimen toimivaltaan, ja unionin tuomioistuimen rooli rajoittuu siihen, että se antaa kansalliselle tuomioistuimelle unionin oikeudesta tulkinnan, joka on kansalliselle tuomioistuimelle hyödyllinen, kun se ratkaisee vireillä olevan asian. Unionin tuomioistuin voi täten määrittää merkitykselliset seikat, jotka voivat ohjata ennakkoratkaisua pyytänyttä tuomioistuinta tämän suorittaessa arviointia (ks. vastaavasti tuomio 14.11.2013, Comune di Ancona, C-388/12, EU:C:2013:734, 19 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

43 Jotta muutoksen voidaan katsoa kuuluvan asetuksen N:o 1260/1999 30 artiklan 4 kohdan soveltamisalaan, on aluksi varmistettava, että kyseisen muutoksen kohteena oleva toimi kuuluu tämän artiklan soveltamisalaan, ja mikäli näin on, on seuraavaksi tutkittava, täyttääkö mainittu muutos mainitun 30 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan a ja b alakohdassa mainitut kaksi kumulatiivista edellytystä (ks. vastaavasti tuomio 14.11.2013, Comune di Ancona, C-388/12, EU:C:2013:734, 20 kohta).

44 Näitä edellytyksiä tarkasteltaessa on ensimmäiseksi selvitettävä, täyttääkö riidanalainen muutos asetuksen N:o 1260/1999 30 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdassa mainitun edellytyksen, jonka mukaan muutoksen on johduttava joko perusrakenteen (jäljempänä infrastruktuuri) omistussuhteissa tapahtuvista muutoksista tai tuotantotoimen lakkauttamisesta tai sijainnin muuttumisesta. Kyseistä edellytystä tarkasteltaessa on nimittäin arvioitava seikkoja, joihin riidanalainen muutos perustuu ja joita on täten pidettävä kyseisen muutoksen syinä (tuomio 14.11.2013, Comune di Ancona, C-388/12, EU:C:2013:734, 21 kohta).

45 Toiseksi on tutkittava, kuuluuko kyseinen muutos johonkin kyseisen asetuksen 30 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdassa mainituista tilanteista eli vaikuttaako se asianomaisen toimen luonteeseen tai täytäntöönpanoedellytyksiin tai hyödyttääkö se

aiheettomasti jotakin yritystä tai julkista yhteisöä, ja nämä tilanteet koskevat mainitun muutoksen vaikutuksia (tuomio 14.11.2013, Comune di Ancona, C-388/12, EU:C:2013:734, 22 kohta).

46 Sen jälkeen kun asetuksen N:o 1260/1999 30 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan a ja b alakohdassa mainitut edellytykset on tutkittu, on kolmanneksi tutkittava, onko riidanalainen muutos huomattava (tuomio 14.11.2013, Comune di Ancona, C-388/12, EU:C:2013:734, 23 kohta).

47 Koska nyt käsiteltävässä asiassa ei ole kiistetty sitä, että pääasiassa kyseessä oleva yhteisrahoitettu investointitoimi kuuluu asetuksen N:o 1260/1999 30 artiklan soveltamisalaan, ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on ensinnäkin selvitettävä, täyttääkö kyseinen muutos kyseisen 30 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdassa säädetyt edellytykset.

48 Tältä osin ennakkoratkaisupyynnöstä ei ilmene, että tuotantotoimi olisi lakkautettu tai että sen sijainti muuttunut. Päinvastoin siitä ilmenee, että kyseisen toimen kohteena ollutta hotellia käytettiin edelleen sen luovutuksen jälkeen samaan toimintaan kuin tukihakemuksessa oli esitetty.

49 Siitä, onko infrastruktuurin omistussuhteissa tapahtunut muutos, on todettava, että kyseinen tuensaaja on siirtänyt kyseisen hotellin, joka on asetuksen N:o 1260/1999 30 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdassa tarkoitettu perusrakenne, omistusoikeuden yhtiölle, jonka omistaa toinen sen osakkeenomistajista.

50 Tältä osin se, että tällaisen infrastruktuurin omistussuhteissa on tapahtunut muutos, ei merkitse sitä, että voitaisiin automaattisesti katsoa, että tämä muutos vaikuttaa kyseisen infrastruktuurin omistussuhteiden itse luonteeseen. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on siis tarkastettava yksityiskohtaisen tarkastelun perusteella, onko omistusoikeuden siirrosta huolimatta omistussuhteiden luonnetta muutettu vai ei. Kun otetaan huomioon toisen ennakkoratkaisukysymyksen sanamuoto, näin ei nimittäin välttämättä ole sellaisen yhtiön sisäistä luovutusta koskevan sopimuksen osalta, jossa luovuttaja ja luovutuksensaaja ovat yhteisvastuussa luovutushetkellä olemassa olevista veloista ja vastuista.

51 Siinä tapauksessa, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin päätyy toteamaan, että asetuksen N:o 1260/1999 30 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdassa tarkoitettu edellytys täyttyy pääasiassa, sen on toiseksi tutkittava kyseisen muutoksen vaikutukset, kun se selvittää, kuuluuko kyseinen muutos johonkin kyseisen asetuksen 30 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdassa mainituista tilanteista siltä osin kuin muutos vaikuttaa kyseessä olevan investointitoimen luonteeseen tai täytäntöönpanoedellytyksiin taikka hyödyttää aiheettomasti jotakin yritystä tai julkista yhteisöä.

52 Yhtäältä kyseisen investointitoimen luonnetta ja täytäntöönpanoedellytyksiä koskevan edellytyksen osalta on otettava huomioon sen toimenpiteen tavoite, jonka yhteydessä tämä toimi on rahoitettu (tuomio 8.5.2019, Järvelaev, C-580/17, EU:C:2019:391, 54 kohta), eli Länsi-Makedonian alueen pienten ja keskisuurten yritysten taloudellinen tukeminen matkailualalla Tällainen tavoite kuuluu rakennerahastojen ensisijaisiin ja yleisempiin tavoitteisiin ja EAKR:n erityistavoitteisiin.

53 Asetuksen N:o 1260/1999 johdanto-osan neljännestä perustelukappaleesta käy nimittäin ilmi, että rakennerahastojen toimet kohdistuvat ensisijaisiin tavoitteisiin, joita ovat kehityksessä jälkeen jääneiden alueiden kehittäminen ja rakenteellinen mukauttaminen, rakenneongelmaisten alueiden taloudellinen ja sosiaalinen uudelleenjärjestely sekä koulutukseen, ammatilliseen

koulutukseen ja työllisyyteen liittyvien politiikkojen ja järjestelmien mukauttaminen ja nykyaikaistaminen. Lisäksi kyseisen asetuksen johdanto-osan kuudennen perustelukappaleen mukaan ”matkailun kehittyminen vaikutta[a] osaltaan alueiden kehittymiseen taloudellisesti ja sosiaalisesti vetovoimaisemmiksi sikäli kuin [se] edistä[ä] kestävän työllisyyden luomista”.

54 Etenkin mainitun asetuksen johdanto-osan seitsemännen perustelukappaleen mukaan EAKR osallistuu pääasiassa kehityksessä jälkeen jääneiden alueiden kehittämistä ja rakenteellista mukauttamista koskevan tavoitteen toteuttamiseen sekä rakenneongelmaisten alueiden taloudelliseen ja sosiaaliseen uudelleenjärjestelyyn.

55 Koska pääasiassa kyseessä oleva tuki oli osa tavoitetta kehittää Länsi-Makedonian aluetta, tukea taloudellisesti kyseisen alueen pieniä ja keskisuuria yrityksiä ja kehittää matkailualaa – mikäli Länsi-Makedonian alue voidaan luokitella kehityksessä jälkeen jääneeksi alueeksi tai rakenteellisissa vaikeuksissa olevaksi alueeksi, mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on selvitettävä –, se seikka, että kyseisestä hankkeesta vastuussa oleva taho eli pääasian valittaja oli korvattu luovutuksensaajana olevalla yhtiöllä eli Gousios Vaios – Monoprosopi EPE:llä, ei sellaisenaan merkitse sitä, että kyseessä olevaa tavoitetta ei olisi saavutettu, eikä näin ollen sitä, että pääasiassa kyseessä olevan yhteisrahoitetun investointitoimen luonteessa tai täytäntöönpanoedellytyksissä olisi tapahtunut muutos (ks. analogisesti tuomio 8.5.2019, Järvelaev, C-580/17, EU:C:2019:391, 56 kohta).

56 Näin ollen pelkästään sen seikan perusteella, että kyseisen toimen kohteena oleva liike on luovutettu, ei voida katsoa, että mainitun toimen luonteessa tai täytäntöönpanoedellytyksissä olisi tapahtunut asetuksen N:o 1260/1999 30 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdassa tarkoitettu muutos (ks. analogisesti tuomio 8.5.2019, Järvelaev, C-580/17, EU:C:2019:391, 57 kohta).

57 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on siis selvitettävä, onko pääasiassa kyseessä oleva luovutus johtanut muutokseen EAKR:n yhteisrahoittaman toimen luonteessa tai täytäntöönpanoedellytyksissä tuen tavoitteen kannalta, sellaisena kuin se on palautettu mieleen tämän tuomion 52 kohdassa.

58 Toisaalta asetuksen N:o 1260/1999 30 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdassa säädetystä toisesta vaihtoehtoisesta edellytyksestä on todettava, että tämä edellytys edellyttää sen tarkistamista, koituuko kyseessä olevan toimen muutoksesta aiheetonta hyötyä jollekin yritykselle tai julkiselle yhteisölle.

59 Pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tapauksessa mainitusta edellytyksestä seuraa, että yhteisrahoitetun investointitoimen pysyvyyden edellytyksenä on, ettei luovuttajalle eikä luovutuksensaajalle ole koitunut aiheetonta hyötyä. Tällaisen hyödyn aikaansaaminen, tuleepa se sitten kyseisen liikkeen luovuttaneen omistajan tai luovutuksensaajana olevan yhtiön hyväksi, voi muodostaa tässä säännöksessä tarkoitetun kyseisen toimen muutoksen (ks. analogisesti tuomio 8.5.2019, Järvelaev, C-580/17, EU:C:2019:391, 59 kohta).

60 Vaikka olisi olemassa seikkoja, jotka osoittaisivat ensi näkemältä, että tällainen aiheeton hyöty on olemassa, tuensaajalla on oltava mahdollisuus osoittaa, ettei kyseessä olevan tuetun toimen kohteena olevan liikkeen luovutuksesta ole koitunut sille itselleen eikä kyseiselle yhtiölle hyötyä (ks. analogisesti tuomio 8.5.2019, Järvelaev, C-580/17, EU:C:2019:391, 60 kohta).

61 Unionin tuomioistuin on katsonut, että jos toimivaltaisen kansallisen viranomaisen on selvitettävä, onko yritykselle tai julkiselle yhteisölle koitunut aiheetonta hyötyä, sen täytyy määritellä, mistä aiheeton hyöty konkreettisesti koostuu (ks. vastaavasti tuomio 8.5.2019, Järvelaev, C-580/17, EU:C:2019:391, 66 kohta).

62 Nyt käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tehtävänä on ottaa tarvittaessa huomioon luovutuksen konkreettiset ja todelliset vaikutukset, luovutuksen vaikutus kyseessä olevaan tukeen, kyseessä olevan hotellin luovutuksesta vahvistetun vastikkeen olemassaolo ja luonne sekä kaikki merkitykselliset seikat, joiden perusteella voidaan arvioida, onko tästä luovutuksesta koitunut hyötyä luovuttajalle ja/tai luovutuksensaajalle. Tässä yhteydessä voidaan ottaa huomioon se, että luovuttaja ja luovutuksensaaja ovat Kreikan oikeuden nojalla yhteisvastuussa luovutushetkellä olemassa olevista veloista ja vastuista.

63 Tuensaajan osalta tällaisen hyödyn olemassaolo ja laajuus on arvioitava sen mahdollisen eron perusteella, joka on – rahallisen tai muun – hyödyn, jonka tuensaajan piti saada toimesta, sellaisena kuin se oli alun perin suunniteltu toteutettavaksi, ja sen hyödyn, jonka se saa tämän toimen kohteena olevan liikkeen luovutuksesta, välillä (ks. analogisesti tuomio 8.5.2019, Järvelaev, C-580/17, EU:C:2019:391, 61 kohta).

64 Luovutuksensaajana olevan yhtiön osalta on todettava, että tämä luovutus on omiaan tuottamaan sille aiheetonta hyötyä silloin, kun se saa – ilman, että asian olosuhteet selittäisivät tätä objektiivisesti – suuremmat tulot kuin tuensaaja sai luovutuspäivään mennessä. Aiheettoman hyödyn voidaan todeta olevan olemassa myös silloin, kun luovutuksensaajana olevan yhtiön luovutuksen perusteella suorittamaa vastiketta ei ole vahvistettu markkinaehtojen mukaisesti (ks. analogisesti tuomio 8.5.2019, Järvelaev, C-580/17, EU:C:2019:391, 62 kohta).

65 Kolmanneksi siinä tapauksessa, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin päätyy katsomaan, että tämän tuomion 43 kohdassa tarkoitetut kaksi kumulatiivista edellytystä täyttyvät, sen on tarkistettava, onko riidanalainen muutos asetuksen N:o 1260/1999 30 artiklan 4 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetulla tavalla ”huomattava” eli onko sillä tietty laajuus (ks. vastaavasti tuomio 14.11.2013, Comune di Ancona, C-388/12, EU:C:2013:734, 35 kohta).

66 Ensinnäkin siitä kysymyksestä, onko asetuksen N:o 1260/1999 30 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdassa tarkoitettu infrastruktuurin omistussuhteiden muutos näin laaja, on katsottava, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen luovutuksen tapauksessa kyse ei voi olla huomattavasta muutoksesta, jos luovutuksensaajan on kyseessä olevan infrastruktuurin uutena omistajana jatkettava luovutussopimuksen määräysten tai sovellettavien lainsäännösten nojalla kyseisen infrastruktuurin hyödyntämistä yhtäältä kyseessä olevaan tukeen liittyvien yksityiskohtaisten sääntöjen ja ehtojen mukaisesti ja toisaalta tukea myönnettäessä tavoitellun päämäärän mukaisesti ja jos yksityiskohtaisesta tutkinnasta ilmenee lisäksi, että mainitun infrastruktuurin omistussuhteita ei ole objektiivisesti tarkasteltuna muutettu rahastoista myönnettävää tukea koskevien sääntöjen kiertämiseksi, mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on selvitettävä.

67 Tämän jälkeen siitä, onko asetuksen N:o 1260/1999 30 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdassa tarkoitettu muutos, joka vaikuttaa kyseisen toimen luonteeseen tai täytäntöönpanoedellytyksiin, huomattava, on todettava, että kyseisen asetuksen johdanto-osan 41 perustelukappaleen mukaan jonkin rakennerahaston tukitoimen osaa tai tukea kokonaisuudessaan pitäisi tästä syystä maksaa tietyn toimen osalta ainoastaan sillä edellytyksellä, että siihen ei ole tehty toimen luonnetta tai täytäntöönpanoedellytyksiä koskevia merkittäviä

muutoksia, jotka muuttaisivat tuetun toimen alkuperäisiä tavoitteita. Jos muutos täyttää asetuksen N:o 1260/1999 30 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdassa mainitun edellytyksen siltä osin kuin muutos vaikuttaa toimen luonteeseen tai täytäntöönpanoedellytyksiin, tällaista muutosta voidaan näin ollen pitää kyseisen asetuksen 30 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuna ”huomattavana muutoksena” vain, jos sillä merkittävästi vähennetään mahdollisuuksia saavuttaa asianomaisen toimen avulla sille osoitettu päämäärä (tuomio 14.11.2013, Comune di Ancona, C-388/12, EU:C:2013:734, 36 ja 37 kohta).

68 Näin ollen tutkinnassa, joka kansallisen tuomioistuimen on tältä osin suoritettava, on selvitettävä, voidaanko kyseessä olevaa luovutuksensaajana olevaa yhtiötä pitää pienenä tai keskisuurena yrityksenä. Vaikka asiakirja-aineistoon sisältyviin seikkoihin ja erityisesti siihen, että kyse on yhdenmiehen rajavastuuyhtiöstä, sisältyy tätä koskevia viitteitä, on huolehdittava siitä, että kyseisellä tuella myötävaikutetaan muun muassa pienten ja keskisuurten yritysten taloudellista tukemista koskevan tavoitteen toteutumiseen.

69 Jos tällaisen selvityksen jälkeen osoittautuu, että kyseistä yhtiötä ei voida pitää pienenä eikä keskisuurena yrityksenä ja että kyseinen toimi soveltuu tämän tavoitteen saavuttamiseen vähäisessä määrin, jos laisinkaan, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin voi todeta kyseisen toimen luonteeseen tai täytäntöönpanoedellytyksiin vaikuttavan huomattavan muutoksen.

70 Lopuksi siitä kysymyksestä, onko muutos, josta koituu jollekin yritykselle tai julkiselle yhteisölle asetuksen N:o 1260/1999 30 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdassa tarkoitetulla tavalla aiheetonta hyötyä, huomattava, on täsmennettävä, kuten tämän tuomion 65 kohdassa on todettu, että jotta kyseessä oleva aiheetonta hyötyä tuottava muutos kuuluisi asetuksen N:o 1260/1999 30 artiklan 4 kohdan soveltamisalaan, muutoksella on oltava tietty laajuus, mikä sulkee merkitykseltään tai määrältään vähäiset tai merkityksettömät aiheettomat hyödyt säännöksen soveltamisalan ulkopuolelle.

71 Tästä seuraa, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on arvioitava kaikkien merkityksellisten seikkojen perusteella ja tämän tuomion 47–70 kohdassa esitetyt seikat huomioon ottaen, onko pääasiassa kyseessä olevan yhteisrahoitetun investointitoimen kohteena olevaa liikkeen luovutusta pidettävä asetuksen N:o 1260/1999 30 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuna ”huomattavana muutoksena”.

Asetuksen N:o 1260/1999 30 artiklan 4 kohdassa säädetystä pysyvyysperiaatteesta johtuvat vaatimukset

72 Asetuksen N:o 1260/1999 30 artiklan 3 kohdan mukaan tukikelpoisiin menoihin sovelletaan asiaan liittyviä kansallisia sääntöjä, paitsi jos on tarpeen, että komissio vahvistaa kyseisen 30 artiklan soveltamista koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen yhteydessä menojen tukikelpoisuutta koskevat yhteiset säännöt.

73 Lisäksi asetuksen N:o 1260/1999 12 artiklan mukaan rakennerahastoista rahoitettavien toimien on oltava EUT-sopimuksen määräysten ja sen nojalla annettujen säädösten mukaisia.

74 Kun asetuksen N:o 1260/1999 30 artiklan 4 kohdassa yksinoikeudella vahvistetaan yhteisrahoitettujen toimien pysyvyyttä koskevat edellytykset, siinä on selvästi jätetty tämä kysymys kansallisen oikeuden ulkopuolelle (ks. analogisesti tuomio 8.5.2019, Järvelaev, C-580/17, EU:C:2019:391, 79 kohta).

75 Nyt käsiteltävässä asiassa ministeriöiden yhteisen päätöksen 18 §:n 5 momentin mukaan silloin, kun investointiin myönnetään taloudellista tukea, kyseisen tuen saajan on pidättäydyttävä luovuttamasta tuetun yrityksen kiinteää omaisuutta viiden vuoden ajan siitä, kun päätös kyseisen investoinnin loppuun saattamisesta tehtiin. Tästä seuraa, että jos tällaisen tuen saaja luovuttaa yhteisrahoitetun investointitoimen kohteena olevan liikkeen viiden vuoden kuluessa tämän investoinnin loppuun saattamista koskevan päätöksen tekemisestä, varainhoitoa koskeva oikaisu tehdään järjestelmällisesti.

76 On todettava, että tällainen kansallinen säännöstö on ristiriidassa asetuksen N:o 1260/1999 30 artiklan 4 kohdan kanssa, sellaisena kuin unionin tuomioistuin on sitä tulkinnut.

77 Toisin kuin tämän tuomion 60 kohdassa on todettu, kyseisen kansallisen säännöstön perusteella tuensaaja ei voi osoittaa yhteisrahoitetun investointitoimen kohteena olevan liikkeen luovutuksen yhteydessä, että toinen kyseisen 30 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan a ja b alakohdassa mainituista edellytyksistä tai molemmat niistä eivät täyty tai että kyseessä olevan toimen muutos ei ole riittävän laaja, jotta sitä voitaisiin pitää kyseisessä säännöksessä tarkoitettuna ”huomattavana” muutoksena.

78 Lisäksi siitä ajanjaksosta, jonka aikana pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tapauksessa toimen pysyvyyttä vaaditaan, on muistutettava, että asetuksen N:o 1260/1999 30 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan toimi saa rakennerahastojen tukea, jos kyseiseen toimeen ei kohdistu huomattavia muutoksia viiden vuoden kuluessa siitä, kun toimivaltainen kansallinen viranomainen tai hallintoviranomainen teki päätöksen myöntää rahastoista tukea. Yleensä tämä määräaika päättyy aikaisemmin kuin mitä kansallisessa säännöstössä, jossa tuensaajalle asetetaan velvollisuus pidättäytyä kaikesta tuetun yrityksen kiinteän omaisuuden luovutuksesta viiden vuoden ajan siitä, kun päätös kyseisen investoinnin loppuun saattamisesta tehtiin, säädetään (ks. analogisesti tuomio 8.5.2019, Järvelaev, C-580/17, EU:C:2019:391, 81 kohta).

79 Tästä seuraa, että asetuksen N:o 1260/1999 30 artiklan 4 kohta on esteenä kansalliselle säännöstölle, jossa asetetaan unionin rakennerahastoista yhteisrahoitetun investointitoimen yhteydessä maksetun tuen saajalle velvollisuus olla luovuttamatta poikkeuksetta viiden vuoden ajan siitä, kun päätös kyseisen investoinnin loppuun saattamisesta tehtiin, tämän toimen kohteena olevaa liikettä varainhoitoa koskevan oikaisun uhalla.

80 Tätä päätelmää eivät horjuta asetuksen N:o 1260/1999 38 artikla ja 39 artiklan 1 kohta, asetuksen N:o 1685/2000 liitteen säännössä 1 oleva 1.10 kohta, asetuksen N:o 70/2001 4 artiklan 3 kohta tai asetuksen N:o 438/2001 4 artikla.

81 Ensinnäkin asetuksen N:o 1260/1999 38 artiklan 1 kohdan e ja h alakohdan mukaan asianomaisen jäsenvaltion on tutkittava, onko muutos, joka jää kyseisen asetuksen 30 artiklan 4 kohdan soveltamisalan ulkopuolelle ja jota ei näin ollen ole arvioitava viimeksi mainitun säännöksen perusteella, mainitun asetuksen 38 ja 39 artiklassa tarkoitettu väärinkäytös, jonka johdosta on sitten suoritettava tarpeelliset varainhoitoa koskevat oikaisut (ks. vastaavasti tuomio 3.9.2014, Baltlanta, C-410/13, EU:C:2014:2134, 47 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Näin ollen kyseisiä 38 ja 39 artiklaa ei lähtökohtaisesti sovelleta kyseisen 30 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan soveltamisalaan kuuluvaan tilanteeseen, jolle on ominaista se, ettei kyseessä olevaan toimeen liity ”huomattavaa muutosta”.

82 Toiseksi asetuksen N:o 1685/2000 liitteen säännössä 1 olevassa 1.10 kohdassa ainoastaan sallittiin se, että jäsenvaltiot soveltavat tiukempia kansallisia sääntöjä tukikelpoisten menojen määrän määrittämiseksi, mutta siinä ei kuitenkaan valtuuteta jäsenvaltioita poikkeamaan asetuksen N:o 1260/1999 30 artiklan 4 kohdassa säädetyistä pysyvyysvaatimuksista.

83 Kolmanneksi asetuksen N:o 70/2001 4 artiklan 3 kohdan mukaan on niin, että jotta kyseessä olevaan investointiin voitaisiin soveltaa suurempia aluetukien enimmäismääriä ja jotta se voitaisiin edelleen vapauttaa ilmoitusvelvollisuudesta, se on säilytettävä tuensaajan alueella vähintään viiden vuoden ajan. On kuitenkin todettava, että tätä säännöstä ei voida soveltaa pääasiassa eikä se missään tapauksessa estä tuetun yrityksen kiinteän omaisuuden luovuttamista toiselle yritykselle edellyttäen, että kyseinen investointi säilytetään kyseessä olevan tuen saajan alueella.

84 Neljänneksi on todettava, että asetuksen N:o 438/2001 4 artiklassa, jonka nojalla jäsenvaltiot voivat ottaa käyttöön menettelyjä, joilla todennetaan muun muassa aiheutuneiden menojen tosiasiallisuus rakennerahastojen tukitoimen osalta, ei anneta jäsenvaltioille mahdollisuutta ottaa käyttöön uusia edellytyksiä toimien pysyvyyttä koskevien sääntöjen osalta.

85 Edellä esitetty huomioon ottaen ensimmäiseen ja toiseen kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 1260/1999 30 artiklan 4 kohtaa on tulkittava siten, että

– unionin rakennerahastoista yhteisrahoitetun investointitoimen kohteena olevan liikkeen luovutus voi merkitä kyseisessä säännöksessä tarkoitettua kyseisen toimen ”huomattavaa muutosta”, mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on selvitettävä kaikkien kyseessä olevien tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen perusteella mainitussa säännöksessä asetettujen edellytysten kannalta

– se on esteenä kansalliselle säännöstölle, jossa asetetaan unionin rakennerahastoista yhteisrahoitetun investointitoimen yhteydessä maksetun tuen saajalle velvollisuus olla luovuttamatta poikkeuksetta viiden vuoden ajan siitä, kun päätös kyseisen investoinnin loppuun saattamisesta tehtiin, tämän toimen kohteena olevaa liikettä sellaisen varainhoitoa koskevan oikaisun uhalla, johon liittyy kyseisen tuen täysimääräinen tai osittainen takaisinperintä.

Kolmas kysymys

86 Aluksi on todettava, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kolmannella kysymyksellään unionin tuomioistuimelta muun muassa asetuksen N:o 1260/1999 38 artiklan 1 kohdan h alakohdan, asetuksen N:o 448/2001 2 artiklan 2 kohdan, asetuksen N:o 2988/95 4 artiklan, asetuksen N:o 659/1999 14 artiklan ja oikeusvarmuuden periaatteen tulkintaa, mutta se ei unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 94 artiklan c alakohdan vastaisesti esitä vaaditulla selvyydellä syitä, joiden vuoksi se on päätynyt esittämään kysymyksen näiden säännösten ja tämän periaatteen tulkinnasta, eikä yhteyttä, jonka se toteaa olevan viimeksi mainittujen säännösten ja periaatteen sekä pääasian oikeudenkäynnissä sovellettavan kansallisen lainsäädännön välillä, joten mainittuja säännöksiä ja periaatetta ei ole tarpeen tulkita.

87 Täten on katsottava, että kyseinen tuomioistuin kysyy tällä kysymyksellä lähinnä, onko asetuksen N:o 1260/1999 30 artiklan 4 kohtaa ja 39 artiklan 1 kohtaa, luettuina yhdessä perusoikeuskirjan 17 artiklan ja 52 artiklan 1 kohdan kanssa, tulkittava siten, ettei kyseisessä 39 artiklan 1 kohdassa säädettyjä varainhoitoa koskevia oikaisuja ole tarpeen tehdä silloin, kun unionin

rakennerahastoista yhteisrahoitetun investointitoimen kohteena olevan liikkeen luovutus merkitsee kyseisen 30 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua kyseisen toimen huomattavaa muutosta. Mainittu tuomioistuin haluaa myös tietää, mikä on perusoikeuskirjan 17 artiklassa, luettuna yhdessä sen 52 artiklan 2 ja 3 kohdan ja 53 artiklan sekä Euroopan ihmisoikeussopimuksen ensimmäisen lisäpöytäkirjan 1 artiklan kanssa, tunnustetun omistusoikeuden suojan taso.

88 Asetuksen N:o 1260/1999 30 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan mukaan jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle kaikista yhteisrahoitettua toimea koskevista kyseisen 30 artiklan 4 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetuista huomattavista muutoksista, sillä tällaiseen muutokseen sovelletaan kyseisen asetuksen 39 artiklan säännöksiä.

89 Kyseisen 39 artiklan 1 kohdan, luettuna yhdessä mainitun 30 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan kanssa, mukaan jäsenvaltioilla on vastuu väärinkäytösten tutkimisesta ja toimista silloin, kun havaitaan tällaisia muutoksia, sekä tarpeellisten mainitun 39 artiklan 1 kohdassa säädettyjen varainhoitoa koskevien oikaisujen tekemisestä.

90 Tästä seuraa, että kun jäsenvaltiot toteavat, että yhteisrahoitettuun toimeen kohdistuu asetuksen N:o 1260/1999 30 artiklan 4 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettu huomattava muutos kyseisessä säännöksessä asetetussa määräajassa, niiden on kyseisen asetuksen 39 artiklan 1 kohdan nojalla varainhoitoa koskevan oikaisun muodossa peruutettava yhteisön tuki kokonaan tai osittain ja siten tarvittaessa perittävä myönnetty tuki takaisin kokonaan tai osittain.

91 Tuensaajan osalta tämän velvollisuutta palauttaa kyseinen tuki ei voida rinnastaa perusoikeuskirjan 17 artiklassa tunnustetun omistusoikeuden loukkaamiseen.

92 Asetuksen N:o 1260/1999 30 artiklan 4 kohdasta ja 39 artiklan 1 kohdasta nimittäin ilmenee yksiselitteisesti, että tällainen takaisinmaksu tapahtuu tilanteessa, jossa tuettuun toimeen tehdään huomattava muutos, joka johtuu siitä, ettei kyseisen toimen pysyvyyttä koskevaa vaatimusta, joka on kyseisen toimen tukikelpoisuuden edellytys, ole noudatettu.

93 Näissä olosuhteissa tuensaaja, jolla on sille maksettujen tukien palauttamisvelvollisuus, joka on pelkkä seuraus siitä, ettei kyseisen tuetun toimen tukikelpoisuusedellytyksiä ole noudatettu, ei voi vedota perusoikeuskirjan 17 artiklan antamaan suojaan (ks. analogisesti tuomio 26.5.2016, Ezernieki, C-273/15, EU:C:2016:364, 49 kohta).

94 Koska nyt käsiteltävässä asiassa ei ole kyse perusoikeuskirjan 17 artiklassa tunnustetun omistusoikeuden käytön rajoittamisesta, tällaista velvollisuutta tai sen laajuutta ei ole tarpeen arvioida perusoikeuskirjan 52 ja 53 artiklan eikä Euroopan ihmisoikeussopimuksen ensimmäisen lisäpöytäkirjan 1 artiklan kannalta.

95 Edellä esitetyn perusteella kolmanteen kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 1260/1999 30 artiklan 4 kohtaa ja 39 artiklan 1 kohtaa, luettuina yhdessä perusoikeuskirjan 17 artiklan kanssa, on tulkittava siten, että kyseisessä 39 artiklan 1 kohdassa säädetyt varainhoitoa koskevat oikaisut on tehtävä silloin, kun unionin rakennerahastoista yhteisrahoitetun investointitoimen kohteena olevan liikkeen luovutus merkitsee kyseisen 30 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua kyseisen toimen huomattavaa muutosta.

Oikeudenkäyntikulut

96 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kahdeksas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Rakennerahastoja koskevista yleisistä säännöksistä 21.6.1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1260/1999 30 artiklan 4 kohtaa

on tulkittava siten, että

– **Euroopan unionin rakennerahastoista yhteisrahoitetun investointitoimen kohteena olevan liikkeen luovutus voi merkitä kyseisessä säännöksessä tarkoitettua kyseisen toimen ”huomattavaa muutosta”, mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on selvitettävä kaikkien kyseessä olevien tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen perusteella mainitussa säännöksessä asetettujen edellytysten kannalta**

– **se on esteenä kansalliselle säännöstölle, jossa asetetaan unionin rakennerahastoista yhteisrahoitetun investointitoimen yhteydessä maksetun tuen saajalle velvollisuus olla luovuttamatta poikkeuksetta viiden vuoden ajan siitä, kun päätös kyseisen investoinnin loppuun saattamisesta tehtiin, tämän toimen kohteena olevaa liikettä sellaisen varainhoitoa koskevan oikaisun uhalla, johon liittyy kyseisen tuen täysimääräinen tai osittainen takaisinperintä.**

2) Asetuksen N:o 1260/1999 30 artiklan 4 kohtaa ja 39 artiklan 1 kohtaa, luettuina yhdessä Euroopan unionin perusoikeuskirjan 17 artiklan kanssa,

on tulkittava siten, että

kyseisessä 39 artiklan 1 kohdassa säädetyt varainhoitoa koskevat oikaisut on tehtävä silloin, kun Euroopan unionin rakennerahastoista yhteisrahoitetun investointitoimen kohteena olevan liikkeen luovutus merkitsee kyseisen 30 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua kyseisen toimen huomattavaa muutosta.

Allekirjoitukset